

MARIO BOTTA

Švýcarský architekt Mario Botta se narodil v roce 1943 v Mendrisiu (kanton Ticino). V letech 1958 až 1961 působil jako učeň v architektonickém studiu v Carloni a Camenisch v Luganu. Od roku 1961 do roku 1964 studoval na Liceo Artistico v Miláně, v letech 1964 až 1969 na Istituto Universitario di Architettura (IUAV) v Benátkách. Získal četné zkušenosti ve studiu u Le Corbusiera v Paříži, kde spolupracoval např. na projektu nové nemocnice v Benátkách (1965). V Benátkách se setkal s Louisem I. Kahnem a spolupracoval s ním na výstavbě projektu nového Palazzo di Congressi. V roce 1969 získal diplom IUAV a o rok později začal svou kariéru otevřením studia v Luganu [1].

Jeho intenzivní práce na projektech, zejména rodinných domů, muzeí a kostelů v kantonu Ticino i po celém světě získala mnohá mezinárodní ocenění, např. Beton Architectural Prize v Curychu (1985), Chicago Architecture Award (1986), Baksteen Award od Royal Dutch Brick Organization a CICA Prize (Comité International des Critiques d' Architecture) během mezinárodního bienále v Buenos Aires (1987) [2].

Obr. 2 Galerie výtvarného umění Watari-Um v Tokiu [4]

Obr. 1 Čítárna knihovny kapucínského kláštera v Luganu [4]

Obr. 3 Rodinný dům Daro-Bellinzona ve Švýcarsku [4]

Kromě navrhování staveb Mario Botta učí a pořádá kurzy, lekce a semináře na různých architektonických školách ve světě. Byl hostujícím profesorem na École Polytechnique v Lausanne (1976), na Yale School of Architecture v New Havenu (Connecticut, USA), na Escuela de Altos Estudios del CAYC v Buenos Aires (1987) a jinde. V dubnu 2005 měl přednášku také v Praze (pořádal Kruh, pozn. red.) [3].

PROJEKTY Z BETONU

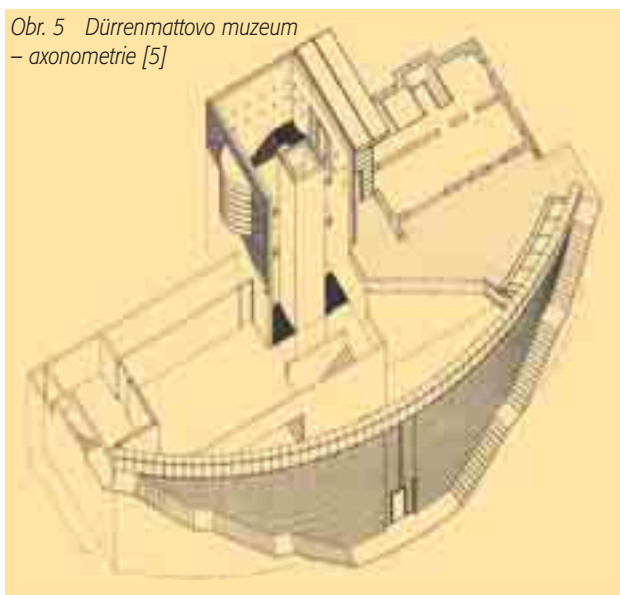
Knihovna kapucínského kláštera ve švýcarském Luganu (1979) je umístěna pod úrovní terénu, proto železobetonová přístavba knihovny k restaurovanému kostelu ze 17. století není vidět přímo z exteriéru. Rozkládá se na ploše 900 m², celkový objem prostoru, který obsahuje dvoupodlažní čítárnu, velká střešní okna a kazetový strop, činí 3800 m³. Čítárna je obklopena pohledovým betonem, který svým vzhledem (s pravidelnými otvory od spřahujících tyčí po odstranění bednění) připomíná betony staveb Tadaa Ando. Půdorys knihovny má symetrický šestiúhelníkový tvar, který není v architektuře Maria Botty příliš častý (obr. 1).

Obr. 4 a, b Dürrenmattovo muzeum v Neuchâtelu, Švýcarsko
(foto: Pino Musi)

Obr. 5 Dürrenmattovo muzeum
– axonometrie [5]

Galerie výtvarného umění Watari-Um v Tokiu (1990) má trojúhelníkový půdorys na ploše 157 m² a zcela atypický design. V jejím suterénu se nachází knihkupectví, nad ním je dvoupodlažní výstavní prostor a v nejvyšším podlaží menší byt, to vše na celkové ploše 627 m² (obr. 2).

Plán **rodinného domu Daro-Bellinzona**, ve švýcarském kantonu Ticino (1992) je poměrně neobvyklý, protože je umístěn v prudkém kopci s výhledem na město Bellinzona. Stěny z železobetonu jsou obloženy tvárniciemi z šedého betonu, z nichž některé jsou natočeny v úhlu 45°, což propůjčuje fasádě výrazný profil.

Hlavní vstup umístěný přesně uprostřed osy plánu je charakteristický vysokým výřezem čelní fasády. Uzavřený a defenzivní výraz architektury na úrovni vstupu je směrem vzhůru postupně vylehčován a kulminuje prostorovou rámovou konstrukcí na střeše budovy. (obr. 3) [4].

Dürrenmattovo muzeum v Neuchâtelu (2000) představuje sbírku expresivních kreseb slavného švýcarského spisovatele a dramatika Friedricha Dürrenmatta. Je umístěno v kopcovitém terénu hned vedle jeho domu a je charakteristické masivní pro-

Obr. 6 Leeum Samsung muzeum keramiky v Tokiu
(foto: Pietro Savorelli)

hnutou zdí, která podpírá otevřenou terasu s výhledem do krajiny. Exponáty jsou umístěny ve výstavních sálech, ve dvou podlažích v podzemí seshora prosvětlených. Světlo dopadající z pásu stropních oken se promítá na zakřivenou stěnu, která obklopuje výstavní sál. Betonová konstrukce stěny je zvenčí obložena břidličnými pásky o tloušťce 100 mm (obr. 4, 5) [5]. Muzeum zviditelňuje vstupní věž umístěná na osu prohnuté zdi.

Mario Botta je také autorem rekonstrukce milánské **La Scaly** (2004) [6].

- [1] www.archiweb.cz
- [2] www.botta.ch – oficiální webové stránky Maria Botty
- [3] www.kruh.info/arch/33_botta/0.htm
- [4] *Jodidio P.*: Botta, Taschen GmbH, 2003
- [5] Časopis ERA21 2/2005, str. 14
- [6] BETON TKS, č. 3/2005, str. 47 a 1/2006, str. 54–56

Dokončení článku na str. 60

Obr. 7 Národní sportovní centrum v Teneru, Švýcarsko
(foto: Enrico Cano)

DALŠÍ PROJEKTY MARIA BOTTY

Leeum – Samsung muzeum (obr. 6)	Soul, Jižní Korea	2004
Pastorační středisko papeže Jana XXIII	Seriate, Bergamo, Itálie	2004
Muzeum a knihovna pro Nadaci Martina Bodmera	Cologny, Švýcarsko	2003
Věž Kyobo	Soul, Jižní Korea	2003
Muzeum moderního umění (MART)	Rovereto, Itálie	2002
National Youth Sport Centre	Tenero, Švýcarsko	2001
Park Noah's Ark	Jeruzalém, Izrael	2001
Synagoga a židovské centrum	Tel Aviv, Izrael	1998
Kaple sv. Marie Andělské na hoře Tamaro	Ticino, Švýcarsko	1997
Katedrála	Evry, Francie	1995

Banque Bruxelles Lambert	Ženeva, Švýcarsko	1995
Muzeum Tinguely	Basilej, Švýcarsko	1995-96
Banka	Basilej, Švýcarsko	1991-94
Centro culturale polivalente	Varese, Itálie	1990
SF Museum of Modern Art	San Francisco, USA	1990-94
Rodinný dům	Manno, Švýcarsko	1989-90
Rodinný dům	Morbio Inferiore, Švýcarsko	1989
Espace Culturel André Malraux	Chambéry, Francie	1987
Park u Lützowplatz	Berlín, Německo	1987
Maison Du Livre	Villeurbanne, Francie	1987

Redakce děkuje ateliéru Maria Botty za poskytnutí podkladů k článku.

kj, jm

JUNIORSTAV

9. odborná konference doktorského studia
Fakulty stavební VUT v Brně

Termín konání: 24. ledna 2007 v prostorách Fakulty stavební Vysokého učení technického v Brně

Uzávěrka přihlášek je 17. 11. 2006, uzávěrka zaslání příspěvků do sborníku je 8. 12. 2006.

Pořadatel nabízí řadu možností prezentace firem, mj. ve sborníku přednášek a na webu konference.

Kontakt: Ing. Lenka Lorencová, Ústav betonových a zděných konstrukcí, FAST VUT, Veverí 95, 602 00 Brno
tel. +420 541 147 874, mob. +420 737 475 239, e-mail: juniorstav2007@fce.vutbr.cz

<http://juniorstav2007.fce.vutbr.cz>